

Afsluttende rapport - Udviklingspuljen for Folkebiblioteker og Pædagogiske Læringscentre

Projektoplysninger:

Projekttitle: Udvikling af det innovative læringsrum

Projektejer: Aalborg Kommunes Skoleforvaltning (Læringschef Kristina Kristoffersen)

Projektleder: Konsulent Rasmus Greve Henriksen, Afd. for Læring og Pædagogik

Projektnummer: BUP.2015-0091

Projektid/projektperiode (fra og til): jan 2016 – feb. 2017

Baggrund (hvorfor dette projekt?) – Formål

Projektet "Udvikling af innovative læringsrum" havde til hensigt at forene og udvikle kompetencer mellem 3 udvalgte skoler og Aalborg Bibliotekerne ift. at styrke elevernes innovative læreprocesser.

Indsatsen på skolerne skulle forankres fysisk og personalemæssigt i skolernes PLC'er, som de er i færd med at udvikle som omdrejningspunkt for læring og udvikling.

Biblioteket havde samtidig et ønske om at komme mere ind i skolerne og bidrage med spidskompetencer inden for skabelse af performative rum og vidensformidling – både ift. medarbejdere og ift. til elever.

Fælles for alle skoler var et ønske om at udvikle strukturer omkring den innovative proces herunder at etablere læringsrum i tilknytning til PLC. Alle 3 skoler lykkes godt med de indledende faser (problemindkredsning og idégenerering) i den innovative proces, mens de i mindre grad lykkes med at skabe rammer for, at eleverne kan arbejde med udvikling af prototyper på deres idéer. Der er brug for rammer, hvor eleverne kan fordybe sig og gå til og fra processen, mens de samtidigt kan opsøge og møde ny viden, der kvalificerer og udfordrer deres udvikling. Samtidig er der også brug for at tilføre skolerne medarbejderkompetencer ift. hvordan viden kan formidles og anvendes i prototypeudviklingen.

Formålet med projektet var at opbygge kapacitet i skolernes PLC'er og hos biblioteket til at understøtte elevernes tilegnelse af innovative kompetencer.

Målgruppe / deltagere

Den primære målgruppe var elever på de involverede skoler, som vil udvikle deres innovative lærekompetencer. Sekundært opbygger projektet kompetencer hos PLC-medarbejdere og konsulenter fra bibliotekerne og forvaltningen - organisatorisk kapacitet.

I projektet deltog oprindeligt 3 skoler med en klasse hver, en gruppe af medarbejdere tilknyttet skolens PLC og de deltagende klasser samt repræsentanter for skolens ledelse. Herudover deltog 4 medarbejdere og en leder fra Aalborg Bibliotekerne. Undervejs i projektet måtte den ene skole melde fra pga. ændringer i ledelsen og deraf følgende mangel på ejerskab til projektet. De to resterende skoler deltog med hver sin klasse i afprøvningen af rum og samarbejde.

I alt deltog ca. 40 elever og 6-8 medarbejdere fra de to skoler i afprøvning af rum og samarbejde.

I udviklingsfasen deltog ca. 15 PLC-medarbejdere, skoleledere, biblioteksmedarbejdere og – leder samt forvaltningskonsulenter.

Metoder og aktiviteter i projektet

Projektet har anvendt en udforskende og vidensinformeret tilgang, hvor deltagerne gennem aktionslærings-principper har skullet udvikle lokale prototyper for indretningen af de fysiske rum og samarbejdet mellem skole og bibliotek.

Projektet bestod overordnet set af fire faser:

1. En udviklingsfase med 3 workshops med medarbejdere fra skolernes PLC, skolernes ledelse og biblioteket.

Workshops havde flg. overskrifter:

- Første workshop: Hvilken læring skal finde sted i læringsrummet?
 - Anden workshop: Hvordan skal de fysiske rammer se ud for at understøtte den ønskede læring?
 - Tredje workshop: Hvordan skal vi samarbejde i de fysiske rammer for at understøtte læringen?
2. En indretnings-/ skabelsesfase, hvor de innovative læringsrum og aftaler om samarbejde heri blev udviklet.
 3. En afprøvningsfase, hvor elever arbejder i rummene med samarbejde mellem medarbejdere fra skolerne og fra biblioteket.
 4. En evalueringsfase, hvor effekt og udbytte af de tre foregående faser blev vurderet og fastholdt i en sidste workshop.

Vurdering af projektets succes

Aktionslæringstilgangen i projektet betød, at projektet udviklede sig i flere forskellige retninger alt efter deltagernes interesser.

Udviklingsfasen fik større vægt ift. det samlede projekt og blev af de deltagende medarbejdere oplevet som meget givende. De forskellige fagligheder som kom i spil mellem skole og bibliotek blev oplevet som mindst ligeså værdifulde som de erfaringer man fik med det efterfølgende samarbejde omkring eleverne.

På de to skoler udviklede projektet sig i forskellig retning. På Mellervangskolen skabte medarbejdere fra skolens PLC og medarbejdere fra biblioteket et nyt fysisk rum i tilknytning til deres innovative værksted "Det skæve rum". Rummets funktion blev afprøvet med et konkret projekt, hvor en 8. klasse gennemførte et læringsforløb. Billeder fra processen kan ses i projektbanken. Samtidig indgik skolen i et samarbejde med to specialestuderende, der benyttede forløbet som case til deres speciale. Ift. læringsrummets betydning konkluderede de i specialet, at muligheden for fordybelse og adgang til andre materialer var den vigtigste funktion i prototype-værkstedet. De anbefaler derfor, at man overvejer hvordan man kan facilitere lignende læreprocesser i mange af skolens (mere traditionelle) rum, og ikke blot i et særligt indrettet prototypeværksted.

Specialet er lagt op i projektbanken.

På Gl. Hasseris skole udviklede samarbejdet sig i to retninger. Dels var der samarbejde med bibliotekets indretningsmedarbejdere omkring det fysiske rum (prototypeværkstedet) på skolen, dels var der et samarbejde om et konkret tema med "Manga-bøger", hvor skolens og bibliotekets medarbejdere blev enige om at flytte læringsforløbet ind på Hovedbiblioteket for at udnytte de muligheder, der findes der for læring, inspiration og fordybelse.

I skolens evaluering var det i høj grad det sidste fokus på at flytte læreprocesserne ud af skolen, som deltagerne var meget begejstrede for. Skolen vil fremover arbejde med flere projekter, hvor man søger samarbejdet med biblioteket pga. de særlige fysiske rammer som findes der. Skolen lykkedes altså i mindre grad med at få skabt et nyt rum (prototypeværksted), men blev i stedet langt mere opmærksomme på hvilke muligheder, der opstår når man flytter elevernes læreprocesser ud i andre rammer og arbejder sammen med andre fagligheder (bibliotekets medarbejdere).

Opsummerende er vores læring af projektet, at man får en masse kreativitet og udvikling af samarbejde ud af at bringe medarbejderne sammen på tværs af skole og bibliotek, og at en udviklet "model" i højere grad er hvordan man kan udvikle og stimulere samarbejde mellem medarbejdere end det er en konkret køreplan for, hvordan man indretter det fysiske læringsrum, som innovativt prototypeværksted.

Projektets succeskriterier var, at eleverne skulle opleve øgede kompetencer ved at arbejde i de nye læringsrum. De indsamlede elevudsagn i specialet og fra Gl. Hasseris skole understøtter, at eleverne har oplevet at lære på andre måder, men det vil kræve et længere og mere systematisk arbejde, før man kan konkludere om eleverne har opnået øgede innovative kompetencer.

I en samlet vurdering har projektet været en succes. De to skoler, der gennemførte projektet har hver især haft mulighed for at tone deres deltagelse i den retning, som gav mening for dem og samtidig har projektet bragt biblioteket som samarbejdspartner tættere på skolerne og på skoleforvaltningen. Et samarbejde som allerede udvikler sig med projekter, der fokuserer på andre samarbejdsområder fx lystlæsning, formidling og fælles events.

Selvevaluering

Projektet er udviklet i samarbejde med målgruppen, så relevansen er løbende blevet justeret. Muligheden for at tone sin opmærksomhed og interesse ind i projektet har gjort at deltagerne har været motiverede og engagerede især ifb. med workshops.

Samtidig er det ingen hemmelighed, at projekter i skolen lever efter hvilke præmisser de er givet af fx ledelse, ressourcer og mange andre omstændigheder. Dette projekt har også været ramt af deltagernes travle hverdag og især muligheden for at mødes og skabe fremdrift i projektet har været udfordrende.

Som tidligere beskrevet betød en udskiftning i ledelsen på den ene skole også, at den skole endte med at forlade projektet pga. manglende tilknytning til projektet. Det tegner et billede af hvorfor projektet har kunnet nå sine mål, nemlig at det i høj grad var båret af ildsjæle, men samtidig også et billede af projektets skrøbelighed, når ildsjælene forlader projektet.

Tilgangen i projektet med at bringe medarbejdere sammen på tværs af skole og bibliotek kan i høj grad kopieres af andre og kan også her i Aalborg anvendes med andre skoler end de to i projektet.